

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.397/2024/12.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. szeptember 18.
Az ügy tárgya: sikkasztás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: V. rendű
Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 3.B.31.192/2019/111., ítélet, tárgyalás, 2022. május 13.
Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 28.Bf.10.340/2022/20., ítélet, nyilvános ülés, 2023. június 8.
Az indítvány előterjesztője: az V. rendű terhelt
Az indítvány iránya: az V. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az V. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.31.192/2019/111. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 28.Bf.10.340/2022/20. számú ítéletét az V. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. május 13-án meghozott 3.B.31.192/2019/111. számú ítéletével az V. rendű terheltet bűnösnek mondta ki orgazdaság

büntetésben {a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény [a továbbiakban: korábbi Btk.] 326. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont} és ezért 100 napi tétel, 1.500 forint egy napi tétel összegű, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte, amely megfizetésére 5 havi, havonta 30.000 forint részletösszegű részletfizetést engedélyezett.

[2] Az V. rendű terhelt tekintetében ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. június 8-án meghozott 28.Bf.10.340/2022/20. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet az V. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta; az V. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekményt pénzmosás bűntettének {a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.] 399. § (4) bekezdés a) pont, (5) bekezdés} minősítette és a vele szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételszámát 180-ra, az egy napi tétel összegét 2.000 forintra felemelte, így a pénzbüntetést 360.000 forintra súlyosította és a pénzbüntetés megfizetésére a részletfizetés engedélyezését mellőzte, a 1. helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben a cím 1 szám alatt található ingatlanra pedig vagyonek Kobzást rendel el. Egyebekben az elsőfokú ítéletet e terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. Az irányadó tényállás V. rendű terheltet érintő lényege szerint:

- V. rendű terhelt a 2006. május 10-én megalapított cím 2 szám alatti székhelyű Egyesülettel, testvérén, I. rendű terhelten keresztül került kapcsolatba, aki az Egyesület elnöke volt;
- I. rendű terhelt II. rendű és III. rendű terhelttel 2011. május 30-án megalapította cím 3 szám alatti székhellyel a cég 1-et, melynek ügyvezetését névlegesen 2011. június 14. napjáig II. rendű és III. rendű terhelt – e két tag közösen –, majd 2012. május 24. napjáig III. rendű terhelt önállóan látta el, ténylegesen azonban a céget I. rendű terhelt irányította;
- I. rendű terhelt 2011. november 14-ére dátumozott, a társasházak számához igazodva, 79 megbízási és engedményezési szerződést állíttatott ki a III. rendű terhelttel, miszerint az Egyesület, amely tekintetében az I. rendű terhelt elnöki megbízása az Alapszabály szerint 2009. május 10. napján már megszűnt, a cég 1-et bízta meg panel felújítással kapcsolatos pályázattal érintett ügyintézésre, amely ezért a lakóközösség által fizetendő díj 95%-ára jogosult;
- I. rendű terhelt tényleges gazdasági esemény nélkül, panelpályázat lebonyolítása, valamint pályázat kivitelezés, műszaki ellenőrzési szolgáltatások címén 2011. évi és 2012. évi teljesítéssel fiktív számlákat állíttatott ki III. rendű terhelttel, melyek teljes összegét, 67.066.136 forintot II. rendű terhelt segítségével a bankszámla feletti együttes rendelkezési jogosultság alapján, érvényes közgyűlési felhatalmazás nélkül közösen átutalta az Egyesület bankszámlájáról a cég 1 pénzforgalmi számlájára;
- I. rendű terhelt az Egyesület elnökeként rábízott és eltulajdonított egyesületi pénzből egyebek mellett a cég 1 nevében ingatlan vásárlást bonyolított le a társasággal és az utasítása szerint eljáró III. rendű terhelttel megvetette a cím 1 szám alatti ingatlant húga, V. rendű terhelt részére;
- III. rendű terhelt 2011. november 9-én mint a cég 1 ügyvezetője kötötte meg az adásvételi szerződést, mely szerint az ingatlan vételára 12.400.000 forint volt, és ugyanezen a napon 2.400.000 forint foglalót fizetett ki a 2011. október 27. napján teljesített társasházi utalásokból, míg a fennmaradó 10.000.000 forint vételárrészletet 2011. november 23-án utalta az eladónak a 2011. október 27. és 2011. november 18. napján történt társasházi utalásokból befolyt összegből;
- V. rendű terhelt annak ellenére, hogy tisztában volt azzal, hogy az ingatlant az Egyesület eltulajdonított vagyonából vásárolja meg neki testvére, abba 2011. év végén beköltözött úgy, hogy az ingatlan felett a cég 1 helyett a tényleges tulajdonosi jogokat gyakorolta, végül az ingatlant 2013. október 29-én a cég 1-től megvette.

[4] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az V. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt büntető anyagi jogszabálysértésre hivatkozással, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) és bb) alpontjának megjelölésével.

[5] Részletesen kifejtett indokolásának fő irányvonala szerint, az alapügyben eljáró bíróságok különösebb bizonyítás nélkül vagy azt tévesen értékelve döntöttek olyan cselekmény miatti büntetőjogi felelősségéről, amelyet nem követett el. Mindemellett – egyesével számba véve az gazdaság törvényi tényállási elemeit – azzal érvelt, hogy a terhére rótt bűncselekmény törvényi tényállási elemei sem feleltethetők meg az irányadó tényállásnak.

[6] Ebben a körben az elkövetési tárgy hiányát abban látta, mely szerint az Uszoda utcai ingatlan szabályos adásvétel útján került a cég 1 tulajdonába, ugyanakkor az adásvételből származó dolog nem szerepel az gazdaság törvényi tényállásában meghatározott elkövetési tárgyak között; ha pedig az ingatlan megvásárlására szánt összeg származik bűncselekményből, úgy a kontraktus legfeljebb az eltulajdonított pénz felhasználásban álló büntetlen utócslekmény lehetne. Tanúvallomásra, szakértői véleményre hivatkozással és számadatok értékelésével e fejtegetést azzal egészítette ki, miszerint a vételár forrása kétséget kizáróan nem is került bizonyításra, nem igazolt, hogy az bűncselekményből származott volna.

[7] Az elkövetési magatartás hiánya kapcsán azt adta elő, hogy a tényállás semmiféle konkrét, a tulajdonjog gyakorlásában álló magatartást nem nevesített, ekként az gazdaságra vezető „megszerzés” fordulat megállapításnak ténybeli alapja is hiányzik.

[8] A bűnös eredetre vonatkozó tudattartalmat érintően – részletesen elemezve az alapügyben eljáró bíróságok ebben a körben adott értékelését – úgy foglalt állást, mely szerint a tudattartalomra vonatkozó megállapítást az eljáró bíróságok eltérő tényekre vagy annak tekintett téves információkra alapozták, és vontak le ebből helytelen következtetést, az pedig ily módon tényállás eleme nem lehet.

[9] A haszonszerzési célzat kapcsán azzal érvelt, mely szerint maga a tényállás is azt tartalmazza, hogy a szóban forgó ingatlant legális adás-vétel útján, csak a vádbeli időszakon túl szerezte meg, így a haszonszerzés ezen formájára való utalások az eljáró hatóságoktól alaptalanok, amelyeket arra a megalapozatlan kijelentésre alapítanak, hogy az ingatlan az ő részére került megvásárlásra.

[10] Az V. rendű terhelt álláspontja szerint, miután az gazdaság megállapítására vezető törvényi tényállási elemek hiányoznak, azonban az gazdaság pénzmosásba történő beolvasztásával a pénzmosás megállapításának köre tágult, ezért a Btk. 2. §-ának alkalmazásával volt lehetősége a másodfokú bíróságnak a bűnfelelősségét megállapítani. Az időbeli hatályra vonatkozó rendelkezés törvénysértő alkalmazása pedig nemcsak a bűnösség törvénysértő megállapítására, hanem a vagyonekobbzás elrendelésével törvénysértő intézkedés alkalmazására is vezetett.

[11] Mindezek alapján elsődlegesen a jogerős ügyöntő határozat hatályon kívül helyezését és a vagyonekobbzás mellőzésével felmentő ítélet meghozatalát, másodlagosan az alapügyben eljáró bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[12] **2.** A Legfőbb Ügyészség a BF.83/2025/2. számú átiratában az V. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta, ezért az V. rendű terhelt tekintetében a támadott határozatok hatályban fenntartását indítványozta.

[13] Indokai szerint a felülvizsgálati eljárásban tilalmazott tényállástámadás szabálya folytán a törvényben kizárt az indítványnak az alapügyben eljáró bíróságok bizonyítékokat

értékelő tevékenységét, az irányadó tényállás megalapozottságát és ezen keresztül az V. rendű terhelt bűnösségének megállapítását vitató része, valamint a vádirat törvényes elemének hiányával kapcsolatos kifogása sem minősül feltétlen eljárási szabálysértésnek, így felülvizsgálatot az sem alapoz meg.

[14] Érdemben – hivatkozva a Kúriának a támadott ítélettel érintett más terhelttel összefüggésben meghozott Bfv.II.127/2024/11. számú végzésének [67] bekezdésére – azzal érvelt, hogy az V. rendű terhelt a sikkasztásból származó pénzből a cég 1 által vásárolt ingatlant szerezte meg, amely ezáltal az orgazdaság elkövetési tárgya lehet. V. rendű terhelt – aki a megállapított tények szerint tisztában volt azzal, hogy az ingatlan megvásárlására biztosított vételár bűncselekményből származik – az ingatlanba történő beköltözésével a sikkasztásból származó pénzből vásárolt ingatlan birtokába került, annak használati jogát megszerezte, majd 2013. október 29-től kezdődő bejegyzéssel meg is vásárolta azt a cég 1-től. Álláspontja szerint az ingatlan tulajdonjogának a polgári jog szabályai által előírt, az ingatlannyilvántartásba történő bejegyzésével ért véget az elkövetés, ennek idején pedig már nem az 1978. évi IV. törvény, hanem a jelenleg is hatályos Btk. volt hatályban. Erre figyelemmel az elkövetéskori büntetőtörvény is már a Btk. volt. A vagyoni haszonszerzési céllal összefüggésben pedig arra utalt, hogy nemcsak az ingatlan megvásárlása, de annak szívességi használata is ezt a célt szolgálta, így az orgazdaság valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult az V. rendű terhelt magatartása folytán.

[15] Az időbeli hatályra vonatkozó törvényi rendelkezés megsértését érintően arra hivatkozott, hogy bár az V. rendű terhelt cselekménye helyesen az elkövetéskor hatályos, a Btk. 379. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerinti orgazdaság büntetnének minősült, az nem eredményezte törvénysértő büntetés kiszabását, miután az V. rendű terhelttel szemben az első- és másodfokú bíróság által is szükségesnek és elégségesnek tartott pénzbüntetésre vonatkozó szabályozásban az elkövetés és az elbírálás között eltérés nem volt. A vagyoneklobzás elrendelését ért sérelem kapcsán, annak a felülvizsgálat törvény általi kizártságára mutatott rá azzal, hogy az a jogerő utáni egyszerűsített felülvizsgálati eljárásra tartozik.

[16] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[17] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[18] 2. Az V. rendű terhelt indítványában a felülvizsgálat okaként anyagi jogszabálysértésre hivatkozással a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját és a b) pont ba) és bb) alpontját jelölte meg.

[19] A Kúria a felülvizsgálati eljárással, az indítvány által megjelölt és általában a felülvizsgálatra vezető okokkal összefüggésben előrebocsátja, hogy a Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt – a törvény által meghatározott kivételektől eltekintve – a megtámadott határozat meghozatalakor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. E rendelkezés azonban a megtámadott határozat meghozatala idején irányadó büntető anyagi jogi szabályok alkalmazásának felülvizsgálati eljárásban történő felülbírálatát, valamint az eljárási cselekmény fogatosítása idején hatályos eljárási szabályok betartásának felülvizsgálatát jelenti, írja elő; azaz e szabály alapján azt kell vizsgálni, hogy az eljáró bíróságok betartották-e eljárásukban az elbíráláskor irányadó anyagi és eljárásjogi szabályokat.

[20] Azonban magában a felülvizsgálati eljárásban a hatályos Be. szabályai az irányadók. A felülvizsgálati eljárás ugyanis a büntetőeljárás része. A büntetőeljárást pedig mindenkor a hatályos eljárásjogi törvény szabályai mentén kell lefolytatni. Következésképpen a felülvizsgálati indítvány elbírálásától eltérő, akár a támadott határozat meghozatalának időpontjában, akár az indítvány előterjesztésekor hatályos Be. rendelkezései közömbösek a felülvizsgálati eljárás lefolytathatósága és lefolytatása szempontjától. Amennyiben tehát a felülvizsgálati indítvány a hatályos Be. 649. §-ában meghatározott felülvizsgálati okra hivatkozik, az a felülvizsgálati indítványnak a megtámadott határozat meghozatala (jogerőre emelkedése) idején hatályos jogszabályok alapján történő, érdemi elbírálását vonja maga után (Kúria Bfv.II.1284/2018/7., Bfv.II.332/2019/2.). Nincs viszont helye felülvizsgálatnak akkor, ha valamely eljárási szabálysértés az indítvány előterjesztésekor még felülvizsgálati ok, de az elbírálásakor már nem [BH 2019.103. (Kúria Bfv.I.1.023/2018/6.)].

[21] Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 211. §-a, 2025. szeptember 1-jei hatállyal módosította a Be. 649. § (1) bekezdés c) és d) pontját. A törvény ezt követően élesen megkülönbözteti a Be. 649. § (1) bekezdés b) pontjában írt törvénysértő, illetve a c) pontban írt aránytalanul enyhe vagy súlyos büntetés és intézkedés fogalmát.

[22] A felülvizsgálati indítvány által megjelölt, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont szerinti esetben a hatályos törvény alapján felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a törvénysértő büntetés (intézkedés) objektíve törvénysértő, tehát a bűncselekmény tételkereteire – ideértve a Btk. Általános Részében írt, a büntetési tételkereteket befolyásoló rendelkezéseket is – figyelemmel törvényesen kiszabható büntetésen (intézkedésen) kívüli, attól törvénysértő módon lefelé vagy felfelé eltérő, vagy más kötelező szabályt sértő büntetés (intézkedés) kiszabását eredményezték. Ettől eltérően a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a bűncselekmény téves minősítése és arra tekintettel a kiszabott büntetés vagy intézkedés neme és/vagy mértéke már csak azzal a feltétellel valósít meg felülvizsgálati okot, ha a törvényes minősítés a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő törvényes büntetési tételkeretet eredményezett és a kiszabott – nem törvénysértő, azaz a helyes minősítés alapulvételével is kiszabható – büntetés vagy intézkedés arra figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe. Mindezek alapján a felülvizsgálat kizárt, ha a helyes minősítés mellett is azonos tételkeret lenne irányadó.

[23] A fent említett módosítással nem érintett – az indítvány által ugyancsak hivatkozott – Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bíróság jogerős határozatában a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg. E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére.

[24] 3. A felülvizsgálati indítvány által megjelölt felülvizsgálati okok a fentebb már rögzített tartalmi különbözősége folytán ugyanazon határozat tekintetében egyszerre, ugyanazon érvek alapján fogalmilag nem valósulhat meg; sorrendbe állítva azonban nincs akadálya a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt ok mellett – annak alaptalansága esetére, másodlagosan – a b) pont ba) és bb) alpontjára, illetve a c) pontra való hivatkozásnak sem.

[25] Jelen esetben az indítvány – tartalma alapján – elsődlegesen a terhelt felmentésének megjelölésével a bűnösség alóli teljes mentesítés iránti igényét fogalmazta meg, az erre vezető érvelés alapját pedig a terhére rótt bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek hiányát, illetve a Btk. 2. §-ának téves, a bűnösség megállapításra vezető alkalmazását róta fel azzal, hogy ezáltal az őt érintő vagyonek Kobzásra vonatkozó rendelkezés is törvénysértő.

Mindez a bűnösség sérelmezésével összefüggésben a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában, a Btk. 2. §-ával, mint a Btk. más szabályának megszegésével összefüggő kifogás a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat bb) alpontjában meghatározott felülvizsgálati okot célozták.

[26] 4.1. A felülvizsgálati eljárásban azonban megkerülhetetlen – a Be. 650. § (2) bekezdése és a Be. 659. § (1) bekezdésben rögzített – szabály a tényálláshoz kötöttség és a tényállás támadhatatlansága. A Be. 650. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható; míg a Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[27] A tényállás irányadósága azt is jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, így a tényállás megállapítására vezető bizonyítás, annak terjedelme, alapossága vagy helyessége, támadhatatlan.

[28] Ebből következően a felülvizsgálat során a bizonyítás eredményeként megállapított tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága nem bírálható felül, a jogerős ítéletben rögzített tényállás nem változtatható meg.

[29] Az indítvány tehát szükségtelenül idézett a terhelt, illetve az alapügyben kihallgatott tanú vallomásából, szakértői véleményből és ugyancsak figyelembe nem vehető módon értékelte azokat a terhelt bűnössége ellen érvelve. A Kúria – korábbi határozataihoz hasonlóan – elvi élel mutat rá arra, hogy felülvizsgálati indítványban az egyes bizonyítékok tartalmának idézése, összevetése, hitelt érdemlőségük megítélése és azokból további ténybeli következtetések levonása minden esetben szükségtelen. Ha ugyanis egy bizonyíték tartalma az ítéleti tényállással egybecsengő, úgy a jogerős ítéletben megállapított tényállás közvetlenül hivatkozható; ha viszont a jogerős ítéleti tényállással ellentétes, vagy a tényállásban nem szerepeltetett tényeket tartalmaz, akkor a felülvizsgálat során nem vehető figyelembe.

[30] Mindezek alapján az indítványozónak az alapügyben felmerült bizonyítékok értékelésével kapcsolatos – a vételár forrásának, az ingatlan használatának, az ingatlanba költözés időpontjának, vagy az ingatlan V. rendű terhelt részére való megvásárlásának bizonyítottságát érintő – állításai, az arra történő hivatkozás, hogy a kétséget kizáró módon nem bizonyított tény nem lehet a terhelt terhére értékelni, továbbá, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a döntésüket nem a valósághű tényállásra alapították, a felülvizsgálatban törvényben kizárt érvek, melyek érdemi értékelés tárgyai nem lehetnek; azok egyrészt a bírói bizonyítéktértékelő tevékenységet, másrészt azon keresztül közvetve, továbbá közvetlenül az irányadó tényállást támadják. A felülvizsgálat tehát az indítvány e részei tekintetében – a fenti törvényi rendelkezések alapján – a törvényben kizárt.

[31] Az eljáró bíróság által levont jogkövetkeztetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége már felülvizsgálat tárgya lehet, azonban az kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (Kúria Bfv.II.388/2021/6.).

[32] 4.2. A felülvizsgálati indítvány elsődleges állítása szerint hiányoznak az elsőfokú bíróság által az V. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény, a korábbi Btk. 326. § (1) bekezdésében meghatározott gazdaság törvényi tényállási elemei.

[33] A korábbi Btk. 326. § (1) bekezdése szerint gazdaságot az követ el, aki csempészetből, lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy gazdaságból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik. Az gazdaság az elkövetési érték függvényében minősül és büntetendő súlyosabban.

[34] 4.2.1. Az orgazdaság elkövetési tárgya a dolog, mely általában ingó dolog, de kivételesen ingatlan is lehet. A dolog különös jellemzője, hogy csak abban az esetben válik az orgazdaság elkövetési tárgyává, amennyiben a törvényben taxatív felsorolt tíz alapbűncselekmény egyikéből származik.

[35] A „bűncselekményből származik” kifejezés használata arra utal, hogy a dolog lehet egyrészt az, amelyre nézve közvetlenül megvalósult a bűncselekmény, de az is, amely a bűncselekményből közvetve ered, mint amit az alapcselekmény elkövetője átalakított, feldolgozott, de ennek felel meg az elidegenített dolog helyébe lépő ellenérték is.

[36] Az orgazdaság három különböző elkövetési magatartása a megszerzés, az elrejtés, illetve az elidegenítésben való közreműködés. A – jelen ügyben releváns – megszerzés a dolog birtokának valamilyen, az alapbűncselekmény elkövetője és az orgazda közötti, ingyenes vagy visszterhes jogügylet útján történő megszerzése. Ennek megfelelően akkor is megvalósul az orgazdaság, ha az orgazda a dolog értékét lényegesen meghaladó ellenszolgáltatás árán szerzi meg, de akkor is, ha – az egyéb tényállási elemek megléte esetén – ajándékba kapja. Az orgazdaság megszerzési magatartása feltételezi, hogy az alapbűncselekmény már befejezett.

[37] A bűncselekmény csak egyenes szándékkal követhető el, célja a vagyoni haszonszerzés. Az elkövető tudatának ki kell terjednie a megszerzett, elrejtett, elidegenített tárgy eredetére, arra, hogy az a felsorolt vagyon elleni bűncselekmények valamelyikéből származik. A célzat akár az elkövető, akár bárki más vagyoni haszna lehet, ugyanakkor a haszon tényleges megszerzése nem szükséges a bűncselekmény befejezettségéhez (BH 1995.447.).

[38] Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt az Egyesület elnökeként rábízott és eltulajdonított egyesületi pénzből, az Egyesület érdekkörén kívül, saját céljaira fordított 67.066.136 forintból az V. rendű terhelt részére ingatlanvásárlást eszközölt.

[39] Az alapbűncselekmény az a sikkasztás büntette, amelyet a jogerős ítélet az I. rendű terhelt terhére rótt, és amely már azzal befejezetté vált, hogy az Egyesület bankszámlájáról az I. rendű és II. rendű terhelt közgyűlési felhatalmazás nélkül, fiktív számlák alapján a társasházi átutalásokból befolyt összegek egy részét a cég 1 pénzforgalmi számlájára átutalta, ezzel ugyanis az Egyesület rendelkezési köréből azok kikerültek.

[40] Az nem vitatható tehát, hogy a sikkasztásból meghatározott pénzösszeg származott, amely I. rendű terhelthez és nem V. rendű terhelthez került, vagyis V. rendű terhelt nem a sikkasztásból származó pénzösszeget szerezte meg, hanem a cég 1 által abból vásárolt ingatlant. A sikkasztásból származó pénzen történt ingatlanvásárlással valósult meg a bűncselekményből származó pénzösszeg vagyontárggyá transzformálása, még azt megelőzően, hogy az V. rendű terhelt az ingatlant használatba vette volna.

[41] Mindebből pedig az következik, hogy a cím 1 ingatlan az Egyesület sérelmére elkövetett sikkasztásból származott. A megszerzés polgári jogi jogcíme pedig valóban adásvétel, azonban az adásvétel során átadott vételár forrása a sikkasztás, ekként a helyébe lépő dolog – a lakás – az orgazdaság elkövetési tárgya lehet.

[42] 4.2.2. A felülvizsgálati indítvány helytállóan hivatkozott arra, hogy az irányadó tényállás V. rendű terhelt magatartását érintően azt tartalmazza, mely szerint az eladást követően a névleges tulajdonos vevő cég 1 helyett az V. rendű terhelt gyakorolta az ingatlan felett a tényleges tulajdonosi jogokat. A tényállás azonban nem csak ezt, hanem azt is rögzíti, miszerint ő volt az is, aki közvetlenül az ingatlan megvásárlását követően oda még 2011. év végén beköltözött, azt birtokba vette és később meg is vásárolta.

[43] A Kúria következetes gyakorlata szerint ugyanakkor az irányadó tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálándó (BH 2015.216.I.). Éppen ezért e tényálláshoz tartoznak

mindazok a történeti tények, amelyeket az ítélet megállapított, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán a bíróság esetlegesen nem a történeti tényállásban rögzítette, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében (BH 2016.163.III.).

[44] Az elsőfokú ítélet pedig tényként azt is rögzítette, hogy

– a cég 1 által nagyságrendileg 11 millió forintért megvásárolt lakást az V. rendű terhelt közvetlenül az ügylet után szívésségi használóként használta, amelyért sem a cég 1-nek, sem pedig az Egyesületnek nem fizetett ellenértéket, majd 2013. október 21-én kb. 8 millió forintért meg is vásárolta azt;

– az V. rendű terhelt könyvelt az Egyesületnek 2012. júliusáig, ismernie kellett az iratokból a jelentős volumenű megbízási és engedményezési szerződéseket, tudnia kellett, hogy az ingatlan az I. rendű terhelt nem a magánvagyonából, hanem a cég 1 céges pénzéből vásárolta, amely céghez testvérének papíron köze sem volt, mégis ő járt el vevőként;

– az V. rendű terhelt miközben a cím 1 ingatlanban lakott, rendelkezett ingatlan tulajdonnal, 2010. június 10-én személy 1-től a cím 4 szám alatti lakást vásárolta meg, amelyet 2012. december 30-án eladott édesanyjának, személy 2-nek {Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.B.31.192/2019/111. [81]}.

[45] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:13. § (2) bekezdése szerint a tulajdonost megilleti különösen a birtoklás, a használat, a hasznosítás, a hasznok szedésének és a rendelkezés joga.

[46] A birtoklás és használat tehát tulajdonjogban foglalt részjogosítványok. Az V. rendű terhelt azzal, hogy beköltözött, a sikkasztásból származó pénzből vásárolt ingatlan birtokába került, a dolog feletti tényleges hatalmat (birtokot) megszerezte, majd azt ténylegesen rendeltetésének megfelelően igénybe is vette, vagyis használta. Ezen cselekvőség, mint a tulajdonosi részjogosítvány megszerzése azonban független az V. rendű terhelt azon hivatkozásától, hogy a beköltözés időpontjában még a cég 1 tulajdonjoga sem volt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezve.

[47] Amíg ugyanis a polgári jog az okirati, a büntetőjog az akarati elven alapszik, azaz a ténylegesség a meghatározó. A dolog – a szóban lévő lakás – polgári jogi tulajdonosa az V. rendű terhelt beköltözését követően valóban még az eladó, a korábbi tulajdonos, majd a cég 1 és csak végül az V. rendű terhelt volt, azonban büntetőjogi értelemben a terhelt a sikkasztásból származó dolgot már azzal megszerezte, hogy azt birtokba vette, kizárólagosan használta és bár a dolog ingatlan jellege folytán a tulajdonjog bejegyzése hiányában még a jog által elismerten arról rendelkezni nem tudott, de mivel más sem rendelkezett róla, azt ténylegesen gyakorolta, majd később – még papíron is az eredeti vételárnál alacsonyabb összegért – a polgári jog szerinti rendelkezési jogot is megszerezte. Ekként a jelen esetben az V. rendű terhelt beköltözésével a dolog birtokbavétele és azzal a megszerzés mint az orgazdaság elkövetési magatartása megvalósult.

[48] Az indítvány helyesen idézte a Kúria Bfv.1105/2022/7. számú végzése indokolásának [38] bekezdését, amely az orgazdaság elkövetési magatartásának a „megszerzés” fordulátát definiálta; nyilvánvalóan a konkrét üggyel összefüggésben. Lényeges különbség ugyanakkor, hogy a hivatkozott ügyben az orgazdaság elkövetési tárgya ingó dolog volt, amelyen a terhelt birtokbavétel nélkül szerzett rendelkezési jogosultságot.

[49] Jelen ügyben ennek éppen a fordítottja történt; az V. rendű terhelt – kezdetben – polgári jogi rendelkezési jogosultság nélkül szerzett birtoklási és használati jogot, ami csak később egészült ki a jog által elismert rendelkezési joggal. Jelen ügyben pedig a Kúria jogkérdésben pontosan ugyanazt az álláspontot foglalja el, mint a hivatkozott határozatában, azaz, a tulajdonjog bármelyik részjogosítványának megszerzése az orgazdaság „megszerzés”

elkövetési magatartását kimeríti; ez jelen ügyben a birtokbavétel, míg a hivatkozott ügyben a rendelkezés jog megszerzése volt.

[50] A megszerzés kétségtelenül a tulajdonjog valamennyi részjogosítványának megszerzésével válik teljessé, ez azonban – különösen ingatlan esetében – nem feltétlenül egyetlen mozzanattal valósul meg. Jelen esetben az az V. rendű terhelt – az ingatlan vételárának a más által elkövetett sikkasztásból származó kifizetését követő – beköltözésével kezdődött meg, majd annak az általa való használatával folytatódott, végül az ingatlant személy szerint is megvásárolta, így az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzett tulajdonossá vált, ami a már bekövetkezett megszerzés további, bevégző része.

[51] 4.2.3. A bűnös tudattartalommal összefüggésben az indítvány ugyancsak helytállóan idézett a bírósági gyakorlatból eseti döntéseket a bíróság ténymegállapító tevékenységét érintően.

[52] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a bíróság tényfelderítési kötelezettsége kiterjed minden, a büntetőjogi elbírálás szempontjából lényeges, releváns jelenségre. A tudat aktuális tartalmáról közvetlenül ismerete – értelemszerűen – csak az érintett személynek lehet; arra azonban a külső történésekből, a vádlottnak a kívülvilágban megnyilvánuló magatartásából ténybeli következtetést lehet levonni. Ez a ténybeli következtetés azonban csak akkor lehet helytálló, ha a szűkebb értelemben vett tényállásba [Be. 451. § (5) bekezdés első fordulat] tartozó külső, a kívülvilágban megjelenő tényekből, életbeli jelenségekből a megállapított belső tények valóban következnek (Kúria Bfv.II.1256/2015/5.). Ez a követelmény olyan fokban mellőzhetetlen, hogy még felülvizsgálati eljárásban is – amelyben alapszabály a tényállás érinthetlensége [Be. 650. § (2) bekezdés, Be. 659. § (1) bekezdés] – elvárt, elvétele pedig szükségszerűen feloldást igényel (BH 2018.239.). Az úgynevezett tudati tények egyébiránt ugyancsak tények, és mint a tényállás részei nem vitathatók (Kúria Bfv.II.1.026/2020/7.). Jelen esetben pedig ez a helyzet.

[53] Az irányadó tényállásban rögzített tudati tény, mely szerint az V. rendű terhelt tisztában volt az ingatlan megvásárlására biztosított vételár bűncselekményből származó voltával, azzal, hogy az ingatlant az Egyesület eltulajdonított vagyonából vásárolja számára testvére, az I. rendű terhelt.

[54] Az ezzel összefüggő kívülvilágban megjelenő körülmények (tények) – és erre a Kúria már utalt –, mely szerint a cég 1 által megvásárolt ingatlanba az V. rendű terhelt költözött be annak megvásárlását követően, holott ehhez a céghez személy szerint semmiféle módon nem kötődött. Maga a terhelt hivatkozott rá még a felülvizsgálati indítványában is, hogy nem a cég 1, hanem csak az Egyesület könyvelésében vett részt, ehhez képest az egyetlen kapocs a számára idegen cég és közte a testvére (az ügy I. rendű terheltje) volt, aki a III. rendű terheltten keresztül a céget ténylegesen irányította.

[55] Ekként azonban egyrészt az Egyesület könyvelőjeként ugyanúgy látnia kellett, hogy a lakás megvásárlására használt pénzek fiktív jogcímeiken az Egyesülettől kerülnek a cég 1-hez, másrészt azt is, hogy olyan cég vásárol számára lakást először ingyenes használatra, majd biztosítja számára annak az eredeti vételárnál is olcsóbb megvásárlását, amelyhez a fenti családi kötődésen kívül semmi köze nincs.

[56] Az, hogy az ingatlant az V. rendű terhelt először ingyenesen használta, majd a vásárlási árhoz képest olcsóbb vételáron annak tulajdonjogát is megszerezte, a haszonszerzési szándék megállapítását is megalapozza, azon túl, hogy a bűnös tudattartam vitatása mindezek után alappal fel sem merülhet.

[57] A felülvizsgálati indítvány állításával szemben tehát az orgazdaság törvényi tényállási elemei az irányadó tényállásban hiánytalanok.

[58] Megjegyzendő, hogy a jogerős ítélet a terhelt büntetőjogi felelősségét pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (4) bekezdés a) pont, (5) bekezdés] állapította meg. Mivel a pénzmosás terheltnek felrótt alakzatát az követi el, aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó vagyont megszerzi, a fentiekből következően e bűncselekmény törvényi tényállási elemei is maradéktalanul megállapíthatók.

[59] 4.3. A felülvizsgálati indítvány a Btk. 2. §-ának alkalmazását is hivatkozta a bűnfelelősség törvénysértő megállapításával összefüggésben.

[60] A Btk. 2. § (1) bekezdése értelmében a bűncselekményt – a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivételekkel – az elkövetése idején hatályban lévő büntetőtörvény szerint kell elbírálni. A (2) bekezdés alapján, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntetőtörvényt kell alkalmazni.

[61] Kétségtelen, hogy a büntetőtörvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés megsértése a jogerős határozatban felülvizsgálati eljárás alapja lehet. Mindig felülvizsgálati ok, ha az elbírálás idején hatályos rendelkezés alkalmazásával utóbb már nem bűncselekmény az a cselekmény, ami az elkövetéskor hatályos törvényi rendelkezések alapulvételével még bűncselekmény volt [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat].

[62] Mindez tehát azt jelenti, hogy a Btk. 2. § alkalmazása kizárólag akkor merült fel, ha a cselekmény már az elkövetéskor is bűncselekmény, így a felülvizsgálati indítvány érvelése, mely szerint az alapügyben eljáró másodfokú bíróság által az elbíráláskori anyagi jogi jogszabály alkalmazását a bűnfelelőssége megállapításának célzata motiválta, önmagában a szabályozás logikájával sem egyeztethető össze. Ha ugyanis egy magatartás az elkövetéskor nem bűncselekmény, akkor fogalmilag nem lehet az elkövetéskor „enyhébben elbírálandó”. Ezért, ha az elkövetéskor a cselekmény nem bűncselekmény, akkor az elbíráláskori szabályozás közömbös, büntetőjogi felelősség megállapítására nem kerülhet sor. Jelen esetben azonban nem ez a helyzet, mert a terhelt cselekménye – ahogy azt a Kúria a fentiekben kifejtette – az elkövetéskor is büntetendő volt.

[63] Ebben a körben a Kúria rámutat, hogy a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 59. § c) és d) pontja 2021. január 1-jei hatálybalépéssel hatályon kívül helyezte a Btk. 379. §-át és az azt megelőző alcímét, amely az orgazdaságot – ezen a megnevezéssel – önálló törvényi tényállásként szabályozta, egyúttal az orgazda jellegű elkövetési magatartásokat és az orgazdaság elkövetési tárgyait teljes egészében a Btk. 399. §-ában szabályozott pénzmosás alá vonta. Szó sincs arról, hogy a törvénymódosítás az orgazdaság mint büntetendő cselekmény megszüntetésére vezetett volna, mindössze az eddig széttagolt szabályozást az átláthatóság és normavilágosság követelménye érdekében egységesítette a jogalkotó, megteremtve a pénzmosás negyedik alapesetét, a kizárólag más alapbűncselekményéhez kapcsolódó, orgazda jellegű pénzmosást [Btk. 399. § (4) bekezdés] (Kúria Bhar.II.495/2021/41.).

[64] Kétségtelenül azonban az is megállapítható, hogy az orgazdaság bűncselekmény tényállási elemei egyben a pénzmosás törvényi tényállásának is megfeleltethetők. A pénzmosás esetén szélesebb a büntetőjogi védelem annyiban, hogy nem csak a tételesen felsorolt bűncselekmények elkövetéséből származó dologra, hanem bármely (más által elkövetett) bűncselekményből származó „vagyonra” (vagyontárgyra) elkövethető. Vagyon alatt a korábbi szabályozás szerinti valamennyi dolog (így ingó- ingatlan, készpénz) is értendő. Nem szükséges továbbá a pénzmosás esetén a haszonszerzési célzat megállapítása, elegendő, ha az elkövető az egyéb tényállási elemeknek a tudatában van (Kúria Bfv.I.1.227/2021/7.).

[65] Jelen esetben a bűncselekményre vezető elkövetési magatartás – ahogyan azt a Kúria már rögzítette – a megszerzés fordulata, amely a beköltözéssel, vagyis az irányadó tényállás szerint – egyetértve az alapügyben eljáró bíróságok álláspontjával – 2011. november végével valósult meg. A bűncselekmény V. rendű terhelte beköltözésével már befejezetté vált, az ingatlan 2013. október 29-én való megvásárlásával pedig bevégezetté.

[66] Ehhez képest – egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával – az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény is már a Btk. volt, a helyes minősítés pedig a Btk. 379. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő gazdaság büntette lett volna. E cselekmény büntetési tétele azonos a korábbi Btk. szerinti minősítés büntetési tételével.

[67] A 2021. január 1. napjától, így az elbírálás idején is hatályos, a Btk. 399. § (4) bekezdés a) pontjában meghatározott és az (5) bekezdés szerint minősülő, a Btk. 459. § (6) bekezdés c) pontja szerinti jelentős értéket meg nem haladó pénzmosás büntette ennél enyhébben, 3 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[68] A továbbiakban előre kell bocsátani, hogy amennyiben az ítéletben kiszabott büntetés neme és mértéke az elkövetés és az elbírálás időpontjában hatályban volt törvény szerint egyaránt törvényesen kiszabható volt, az elkövetéskori vagy elbíráláskori törvény – akár téves – megválasztása nem felülvizsgálati ok [Kúria Bfv.I.922/2014/8. (BH 2015.209.)].

[69] A Btk. 2. §-ához fűződő elvek helyes érvényesülését ugyanakkor az eredményezheti, ha kizárólag azon szabályoknak tulajdonít a jogalkalmazó jelentőséget, amelyek az elkövetővel szemben valóban alkalmazásra kerülnek. A Btk. 2. § (2) bekezdése ugyanis nem akkor teszi kötelezővé az új törvény visszaható hatályú alkalmazását, ha a cselekmény az új törvény szerint enyhébben bírálható el, hanem akkor, ha enyhébben bírálendő el. Amennyiben a korábbi törvény szerinti elbírálás során szabadságvesztés kiszabására nem kerülne sor, úgy az új törvény e büntetési nemet érintő változásai figyelmen kívül maradnak.

[70] Jelen esetben pedig arról van szó, hogy az V. rendű terhelttel szemben pénzbüntetés kiszabását tartotta indokoltnak mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság. Ekörben pedig az elkövetéskor, valamint az elbíráláskor hatályos Btk. a pénzbüntetés napi tételeinek számát és az egy napi tétel összegét is azonosan szabályozta. Ehhez képest tehát a Btk. 2. § (2) bekezdésének alkalmazására valóban nem volt ok, mert az elbíráláskori szabályozás nem enyhébb, hanem azonos elbírálást eredményezett, ami azonban egyúttal azt is jelenti, hogy a jogerős ítéletben kiszabott büntetés mindkét szabályozás alapulvételével kiszabható, törvényes, ekként jelen esetben a Btk. időbeli hatályára vonatkozó szabály elvétése nem valósít meg felülvizsgálati okot.

[71] 5. A felülvizsgálati indítvány a vagyonekbevétele alkalmazására vonatkozó jogerős ítéleti rendelkezést is támadta.

[72] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat bb) alpontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a Btk. más szabályának megsértése miatt törvénysértő intézkedést alkalmazott. Ugyanakkor a Be. 650. §-a a felülvizsgálat más korlátait is meghatározza, melyek esetében az egyébként felülvizsgálati oknak minősülő jogsértés miatt nincs helye felülvizsgálatnak.

[73] Az utóbb említett Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálatra nem kerülhet sor, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása útján orvosolható.

[74] A vagyonekbevétele törvénysértő alkalmazása a Be. 671. § 12. pont második fordulata alapján egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban orvosolható, következésképp amiatt a felülvizsgálat törvényben kizárt.

[75] Mindezekre tekintettel a Kúria – miután olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya szerint tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján az V. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[76] *A döntés elvi tartalma*

A sikkasztásból származó pénzen történt ingatlanvásárlással megvalósul a bűncselekményből származó pénzösszeg vagyontárggyá transzformálása, ezáltal pedig az ingatlan az orgazdaság (pénzmosás) tárgya lehet. A megszerzés a tulajdonjog bármelyik részjogosítványának megszerzésével megvalósul; az ingatlanba való beköltözés a sikkasztásból származó pénzből vásárolt ingatlan birtokába kerülését jelenti, és ha azt ténylegesen rendeltetésének megfelelően igénybe is veszik, használják, e tulajdonosi részjogosítványok gyakorlása folytán az orgazdaság (pénzmosás) „megszerzés” fordulata szerinti elkövetési magatartásának megfelel.

[77] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[78] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. szeptember 18.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró